

ЗОЯ ЗАЙЦЕВА

Регіональний директор QS по Центральній Європі і Центральній Азії

«Quacquarelli Symonds» (QS) — глобальна компанія, котра представлена в різних регіонах світу та є провідною інформаційною платформою у сфері освіти і розвитку кар'єри. Щорічно, починаючи з 2004 року, компанія QS (у 2004—2009 роках — спільно з британським тижневиком Times Higher Education — THE) складає Всесвітній рейтинг університетів за такими критеріями, як міжнародна репутація вищого навчального закладу, оцінки роботодавців, інфраструктура ВНЗ та багато інших. QS є автором багатьох видань, довідників, досліджень та різних мережевих механізмів, які в міжнародному масштабі поєднують університети і бізнес-школи з корпоративним світом.

Щороку QS організовує найбільшу у світі освітню виставку «QS World MBA Tour», яка проводиться у 39 країнах і дозволяє всім бажаючим навчатись на MBA-програмах, особисто зустрітися з представниками бізнес-шкіл. Іншим важливим щорічним інформаційним заходом у сфері післядипломної освіти, організатором якого виступає QS, є виставка «QS World Grad School Tour», що проходить у 31 країні та

представляє програми післядипломної освіти зацікавленим у подальшому навчанні магістрам та аспірантам. Минулого року QS проводила такі виставки і в Україні, на які були запрошені фахівці Інституту вищої освіти та студенти КНЕУ імені Вадима Гетьмана.

Співпраця КНЕУ з QS триває вже кілька років, є вагомі результати. Ректор КНЕУ професор А. Ф. Павленко і директор Інституту вищої освіти КНЕУ професор Л. А. Антонюк є членами міжнародного пулу експертів, які залучені до процесу рейтингування університетів, що проводиться компанією QS. КНЕУ пройшов аудит на включення до переліку університетів, які оцінюються в процесі рейтингування, і відкрив власний профіль на відповідній інтернет-сторінці компанії QS.

На виставці «QS World Grad School Tour», що проходила восени 2010 року в Києві, директор Інституту вищої освіти поставила ряд питань регіональному директору QS по Центральній Європі і Центральній Азії Зої Зайцевій і обговорила стратегічні орієнтири розвитку університету. Повний текст інтерв'ю пропонуємо вашій увазі.

ПОЗИЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТІВ *у світовому рейтингу QS*

Шановна Зоє, у черговий раз вийшов у світ «QS World University Rating» («QS Світовий рейтинг університетів») і нам дуже цікаво дізнатися, чому все-таки вчоргове немає жодного українського університету в цьому міжнародному рейтингу університетських закладів. Які основні причини Ви вбачаєте в тому, що вітчизняні університети вкотре відсутні серед позицій університетів світового класу?

На жаль, незважаючи на те, що робота була проведена досить велика, і, починаючи з минулого року, українські університети вперше почали подавати заявики і брати участь у міжнародній системі рейтингування, в цьому році, попри всі зусилля, жоден з ВНЗ не набрав достатньо кількості рекомендацій з боку міжнародного академічного співовариства або ж міжнародної рекрутингової спільноти. А ці два параметри є досить важливими для нас.

Зі свого боку ми відкрили пул експертів для того, щоб університети могли рекомендувати своїх кандидатів на участь у цих дослідженнях. І, зокрема, те, що було нами зроблено в Україні, від минулого року стосується запрошення низки ректорів українських ВНЗ і провідних фахівців у цій сфері на участь у даному дослідженні. У світі понад 17 тисяч університетів, однак поки є очевидним той факт, що відповідна активність по Україні недостатня.

Що це може означати для нас? Що українським університетам необхідно зробити для зміни своїх позицій?

По-перше, необхідно присвятити найближчі 6–8 місяців ґрунтовній роботі з представниками університетів як близького, так і далекого зарубіжжя. І тут ідея не тільки про ректорів чи проректорів, але й про професорів, які ведуть дослідницькі проекти спільно з вашими університетами; представників корпоративного

світу, зокрема менеджерів з персоналу, і, можливо, ваших випускників, які працюють і вже наймають співробітників. У результаті завдяки таким комунікаціям українські університети зможуть більш ефективно презентувати свої заклади у світі як центри здобуття освіти (*study destination*).

По-друге, надзвичайно важливою в цьому контексті є академічна складова. Для «QS World University Rating» значимим є такий параметр, як індекс цитування. При складанні рейтингу університетів QS ми працюємо з базою «Scopus», за посередництвом якої проводиться детальний моніторинг усіх згадок про різні університети в міжнародних наукових журналах. На жаль, поки що Україна в цій сфері відстає. І якщо найближчим часом цей показник вдасться поліпшити — на індивідуальному рівні окрім взятих університетів або в рамках програм розвитку освіти чи освітніх реформ Міністерства освіти України — це буде позитивним знаком. Я вважаю, що впродовж року таку роботу навряд чи вдасться здійснити, тому що це не короткостроковий проект, однак протягом наступних двох-трьох років цілком можливо.

QS Mission

To enable motivated people around the world to fulfill their potential by fostering educational achievement, international mobility and career development.

Скажіть, будь ласка, як Ви оцінюєте можливості участі КНЕУ в цьому престижному рейтингу?

— Я вважаю, що в даному випадку слід говорити не тільки і не стільки про рейтинг, скільки про вітізованість України у світі як центру здобуття освіти (*study destination*). Зі свого боку компанія «QS» готова запропонувати КНЕУ свої первинні пропозиції. Я впевнена, що було б цікавим реалізувати спільний проект зі створення широкого інформаційного майданчика, який презентував би Україну, давав повну інформацію про навчання в країні. Для цього на сайті www.topuniversities.com існують спеціальні розділи, наприклад, «Навчання в Канаді», «Навчання у Великобританії», «Навчання в Австралії». Звісно, має бути і «Навчання в Україні». Якщо в найближчі кілька місяців ми зможемо з вашою допомогою, з допомогою вашої команди зібрати всю необхідну інформацію описового характеру щодо українських університетів, кар'єри випускників, роботодавців тощо, це стане першою цеглиною в цьому важливому процесі.

Другим етапом має стати вже згадувана співпраця з роботодавцями і професорами, можливо, у рамках розробленої для цього університетом програми. Імовірно, у вас уже існує програма підтримки професорів, які здійснюють активну

наукову діяльність. Якби КНЕУ зміг виробити рекомендації для інших українських університетів щодо такої роботи з професорами (з природою оформлення документів для міжнародних дослідницьких журналів, проведення відповідного моніторингу і т. д.), це мало б значні позитивні результати. На належний рівень має бути поставлена робота з професорами в плані надання для них з боку університету ефективної допомоги в перекладі наукових матеріалів іноземними мовами. В українських університетах здійснюється багато хороших і цікавих досліджень, однак, на жаль, вони не завжди доходять до міжнародної громадськості, оскільки не публікуються в міжнародних журналах через незнання професорами академічної англійської мови. Як зразок, можна навести цілу низку університетів, наприклад у Казахстані чи Румунії, в яких створюються спеціальні університетські підрозділи, виділяються відповідні кошти, аби допомагати професорсько-викладацькому складу зробити фаховий переклад наукових матеріалів іноземною мовою, забезпечувати їх оформлення і безпосереднє подання до міжнародних журналів.

Яке місце серед критеріїв рейтингування університетів «QS» посідає дослідницька компонента?

— Дослідницька компонента є, мабуть, однією з найбільш важливих. Хоча наш рейтинг за основу розглядає багато параметрів, дослідницька діяльність (критерій — індекс цитування, кількість цитат на одного професора, кількість згадувань професора й університету, вітізованість університету серед академічної спільноти) є визначальною, результати якої переважно і встановлюють позицію університету.

Я вважаю, що одна з проблем в Україні на сьогоднішній день, як і в багатьох інших країнах Східної Європи, полягає в тому, що, на жаль, рівень компенсації наших наукових співробітників не завжди є достатнім. Недостатнім для того, аби професор, який, можливо, має геніальні ідеї і відмінні теорії, міг би відкласти свою викладацьку діяльність, яка залишається головним джерелом заробітку, і зосередився б натомість на дослідженнях, які хоч і не приносять відразу оперативного доходу, однак працюють на його ім'я, репутацію, загалом престиж університету. І тут, я нам здається, основне завдання і університетів, і Міністерства освіти — усвідомити важливість саме дослідницької діяльності і підтримати її фінансово. Тому що на сьогодні і в Росії, і в Україні складається така ситуація, коли більшість наукових співробітників змушені віддавати перевагу в першу чергу роботі, яка націлена на отримання заробітку, аби утриму-

Statistics

This is the main statistics interface for submitting data to QS. Here you can enter information that will appear in your institution's online profile, or statistics that may be used to feed into QS research reports such as the QS World University Rankings®.

Whilst our demand for data is increasingly extensive, it is not our intention to instigate unnecessary work.

Time Period – Unless otherwise stated the time period which should apply to any statistic is the last **annual reporting period** (the last complete academic, financial or calendar year, whichever is easier to provide).

Filter by Report – Whilst we would encourage you to fill out as a complete a record as possible, we also recognise that you may want to prioritise the most crucial aspects. Use the bar below to filter for the stats contributing to each specific project.

All	World University Rankings®	Print		
Empty	Pending	Queried	Accepted	Rejected
Infrastructure	7	Graduate Output	4	
Financial	2	Students - Overall	2	
Students - Undergraduate	5	Students - Graduate / Postgraduate	3	
Faculty Level Staff	1	Internationalisation	3	
Admissions & Entry	2	Research Productivity & Quality	1	

Профіль КНЕУ на сайті компанії QS

вати себе і родину, але ж ніяк не на дослідницьку діяльність. От якби цю дуже важливу проблему можна було б вирішити, то у професорів з'явився би необхідний вільний час для здійснення дослідження. Скажімо так — «голодний учений не думає про прекрасне». «Голодний учений» думає про те, як прогодувати свою родину. Якщо йому з цим допомогти, у нього з'явиться і час, і можливість думати про високе, відкривати нові ідеї, що є надзвичайно важливим. Такі практичні речі можуть привести до глобальних змін в університетському середовищі, зокрема у сфері досліджень.

За ініціативи Інституту вищої освіти КНЕУ, на сторінках www.topuniversities.com уже створено профіль університету. Як надалі необхідно оновлювати матеріали, дані? Оскільки ми динамічно розвиваємося, ми бажали б оперативно змінювати певні показники, за якими вже відбулося поліпшення.

Будь-який університет, який пройшов аудит у www.topuniversities.com, одержує свій безкоштовний профіль на сайті компанії QS, оновлювати інформацію на якому можна в режимі реального часу (нова інформація з'являтиметься

на сайті протягом 48 годин). Це живий процес і ви можете це зробити у будь-який момент часу. Зауважу лише, що до параметрів профайла університетів, які не можна змінювати, відносять такі, що впливають на їхні позиції в рейтингу. Все інше — нові програми, інтерв'ю з вашими випускниками, фототури кампусом — можна і бажано додавати будь-коли.

Від імені КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Інституту вищої освіти КНЕУ і мене особисто дякую Вам, Зое, за цікаве інтерв'ю. Сподіваємось на нову зустріч з Вами.

І я Вам також дякую за запрошення взяти участь в інтерв'ю. Зичу Вам успіхів та плідних результатів у роботі. Принагідно хочу запросити усіх бажаючих відвідати наші заходи — QS World MBA Tour та QS World Grad School Tour, які відбудуться в Києві відповідно 6 і 29 жовтня 2011 р. До нових зустрічей!

Інтерв'ю підготовлено старшим викладачем кафедри української мови та літератури факультету міжнародної економіки та менеджменту Натаалією Краснопольською.